

ЗАКЛАД ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ (ЯСЛА-САДОК) №1 «ДЗВІНОЧОК»
САРНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

КОНСУЛЬТАЦІЯ ДЛЯ БАТЬКІВ

«Роль сім'ї у формуванні мовленнєвої компетентності дитини»

Підготувала:
Директор ЗДО
Алла Канська

«Найбільше і найдорожче добро кожного народу – це його мова».

Панас Мирний

Мабуть, кожному роду, де росте малюк, непокоїть питання: як забезпечити повноцінний розвиток дитини в дошкільному віці в цілому та мовленнєвий розвиток зокрема.

Мовленнєве виховання дитини починається в ранньому віці. Навички правильної мови, як і всі хороші навички, набуваються в сім'ї. Все те, що роблять батьки для загального та мовленнєвого розвитку своєї дитини не забутне для самої дитини. Розвиток мовлення дитини, що закладене у сім'ї, розвиток в ній художніх смаків, має велике значення для подальшого життя. Сім'я може і повинна допомагати дошкільному навчальному закладу, а потім і школі в справі виховання культури рідної мови.

Мова будь-якої людини збагачується і вдосконалюється впродовж всього життя. А найважливішим періодом її розвитку є період дитинства, коли відбувається інтенсивне освоєння засобів мови, форм і функцій мови, письма і читання, культури мовлення.

Мовленню потрібно вчити перш за все шляхом прикладу. Чує дитина правильне мовлення, чітко і ясно сприймає його, мало-помалу добрі навички набувають могутню силу звички. Якщо вухо дитини сприймає який-небудь неправильний діалект, те чи інше неправильно вимовлене слово і також непомітне останнє стає його другою звичкою.

З вадами мовлення важко боротися як педагогам, так і самій дитині. Тому важливо, що і в якому стані сприйме слух дитини в найбільш сприятливі роки його життя. В цей час закладається фундамент, на якому пізніше будуватиметься все його мовлення. Це повинні пам'ятати батьки і всі ті, хто оточує дитину.

Вся увага та старання батьків повинні бути направлені на те, щоб діти чули мову правильну, чітку і логічно послідовну, без помилок та вад.

Ніяке сюсюкання, підробка під лепет дітей, не припускається. Розмовляти з дітьми потрібно звичайною, правильною мовою, але мовою простою і, головне, розмовляти повільно, чітко і голосно. Мова дорослого повинна бути доброзичлива, м'яка, лагідна, емоційна й виразна, звучати плавно, мелодійно. Не допускати у спілкуванні з дітьми спотвореної вимови слів, вимовляти завжди слова правильно, як за звуковим складом, так і за формою. Треба прислухатися, чи правильно звучить запитання дитини, а потім на нього відповідати. У розмові з дітьми батьки повинні враховувати рівень їх мови, але разом з тим його власна мова повинна бути більш досконалою: різноманітною за побудовою речення, багатою за словником, виразною за інтонацією. Спонукаючи дитину до запитань, розвивається її пізнавальна активність, забезпечується повноцінний розвиток дитини.

Більш всього можуть дати своїм дітям в їх дошкільний період самі батьки. Систематизувати хороші навички в справі розвитку мовлення дітей звичайний обов'язок самої матері.

Потрібна цілеспрямована послідовна робота з розвитку усного мовлення дитини з використанням народної творчості, звичаїв, традицій, визначених природних та історичних особливостей свого краю.

Якщо б батьки в певній мірі розуміли, яке величезне значення для духовного та всебічного розвитку дітей має обдумане, відповідно їх інтересам словесне спілкування з ними, вони знаходили б більше часу для занять зі своїми дітьми.

Від простої зрозумілої пісні, казки, образно і захоплююче розказаної де-небудь на дивані, який вміщує і матір, і дітей, виразно прочитаного вірша чи оповідання за столом, біля якого зібралася вся сім'я, душа дитини розцвіла б і набула хорошого враження добра і краси, яке залишає в ній незабутні сліди.

Яке б було щастя для окремої дитини і для культури народу, якби батьки зрозуміли, що мова є головним предметом в справі виховання, зрозуміли б значення особливої ролі і відповідальності в справі розвитку мовлення підростаючого покоління. Знімаючи з себе відповідальність, передаючи її навчальним закладам, вони наносять своїм дітям величезну шкоду.

Сім'я є тією ареною, серед якої формується і розвивається розум дитини, його смаки і інтереси, а це все є фундаментом правильної, літературної усної та писемної мови. Саме у сім'ї складається те чи інше відношення до літератури. Домашні сімейні читання, розповіді в сімейному колі, живі бесіди дітей з батьками та близькими людьми дають направлення літературному розвитку дітей, а також розвитку їх мовлення.

Бажано мати в сім'ї хоча б невеличку дитячу бібліотеку. Привчаючи дитину бережно ставитися до своїх перших книжок, буде закладено прагнення зберегти їх, як найкращих друзів, на все життя.

Правила, яких потрібно дотримуватися батькам під час спілкування з дітьми.

1. Мова батьків, усіх членів сім'ї – це перший зразок, який наслідує дитина. Навіть якщо Ви мовчазні від природи – все одно постійно говорите з малюком.

2. Супроводжуйте свої дії словами! Але не говорите у порожнечу – дивіться малюку в очі. Це особливо важливо, якщо Ваш малюк надто активний і постійно рухається.

3. Завжди підтримуйте прагнення дитини до спілкування, вислуховуйте її уважно, не обривайте. Відповідайте на всі питання спокійно, неквапливо, чітко, виразно, голосом середньої сили, правильно виголошуйте звуки і слова – це допоможе малюку швидше опанувати правильну вимову.

4. Шануйте дитину! Давайте їй можливість чути себе і Вас. Під час розмови намагайтеся вимкнути телевізор, радіо тощо.

5. Ніколи не сюсюкайте з дитиною і не відтворюйте неправильну мову дитини.

6. Говоріть повільно, простими словами, короткими фразами, витримуйте паузи між фразами, тоді й діти, наслідуючи Вашу мову, навчаться правильно говорити.

7. Постійно читайте дитині добрі вірші, казки, розповіді, перечитуйте їх декілька разів, діти краще сприймають знайомі тексти.

8. Не вимушуйте дитину вивчати довгі вірші, не перевантажуйте мовним матеріалом.

9. Чітко називайте нові предмети та їх ознаки, спонукайте дитину до обстеження предмета.

Особливу увагу приділяйте розвитку дрібної моторики, бо вона безпосередньо пов'язана з розвитком мови. Ліплення, малювання, ігри з дрібними предметами – усе це допоможе мові, а в майбутньому – в опануванні письма.

Рідна мова відіграє унікальну роль у становленні мовленнєвої особистості дитини дошкільного віку. К. Ушинський назвав рідну мову «Цвітом духовного життя нації», порівняв її з квіткою, яка ніколи не в'яне і вічно розвивається.

В сім'ї, де високо цінується знання рідної мови в повсякденному житті, де приділяється увага вивченню рідної літератури, де можна чути художнє слово, розвивається мовлення чітке, образне, літературне, де підтримується навіть невеличка зацікавленість літературних знань, мовлення дитини не може не розвиватися правильно і всебічно, не можуть не сформуватися здорові навички і смаки.

Опанування дітьми дошкільного віку правильного мовлення створить надійне підґрунтя для їхнього успішного шкільного навчання.